

Hoe kunnen we er in het onderwijs voor zorgen dat alle kinderen gelijke kansen krijgen? Op Kindcentrum Sittard werd met vallen en opstaan de Rijke Schooldag opgetuigd. Het resultaat: kinderen leren gedurende hun tijd in het primair onderwijs niet alleen de hoognodige vakken, ze maken ook kennis met andere onderwerpen waarin ze kunnen uitblinken.

Gelijke kansen voor elk kind dankzij de Rijke Schooldag op Kindcentrum Sittard

“Kinderen ontdekken hele nieuwe talenten omdat we ze zoveel aanbieden”

Met behulp van freelance experts gaan kinderen aan de slag in de moestuin van de school om vervolgens te koken met de ingrediënten, leren ze schaken, zijn er gelukslessen, buitenspeellessen, ontdekken ze of muziek maken iets voor ze is en maken ze kennis met allerlei sporten. Ook maken ze kennis met theater en is er een nauwe samenwerking met een middelbare school om kinderen voor te bereiden op de brugklas. Het aanbod van Kindcentrum Sittard is bedoeld om kinderen de kans te geven uit te vinden waarin ze uitblinken. Daarmee kunnen ze al vroeg ontdekken wat ze later willen doen.

Samen koken en eten

Directeur Susanne Suykerbuyk begon vijf jaar geleden met het optuigen van de Rijke Schooldag op Kindcentrum Sittard. “We hebben gekeken wat deze buurt nodig heeft”, vertelt Susanne die al 25 jaar werkzaam is op de school. “De school is de spil van de buurt. Met de Rijke Schooldag kunnen we bijdragen aan een gezonde omgeving.” In eerste instantie werd daarvoor gekeken naar de onderwijsvisie. “Alles staat in het teken van leren, eten en naar buiten gaan”, legt ze uit. “Een aanbod waarbij kinderen hun talent ontdekken en ontwikkelen, interesses opdoen en kennis vergaren.”

Eén van de elementen waar de school trots op is, is de gezamenlijke lunch. “Elke dag koken zes tot acht kinderen voor alle andere leerlingen. Niemand neemt eten mee naar school. Wij denken dat het goed is dat iedereen hetzelfde eet.” Daardoor leren ze nieuwe dingen eten. “Zien eten doet eten. Het is een sociaal element. Ook zorgt het voor meer gelijkheid: je hebt niet de verschillende broodtrommels met andere inhoud. Dan voel je namelijk direct verschil.”

Zelf initiatief nemen

Daarnaast doen de kinderen ook kennis over het eten op. “Wat is eten, hoe bereid ik het, waar komt het vandaan?” Dat laatste leren de kinderen in de moestuin op school. “We hebben een moestuincoach die tuiniert met de kinderen. Soms als les, maar ook gewoon in de pauzes als leerlingen daar behoefte aan hebben.”

Tijdens de lessen en in de pauzes extra activiteiten aanbieden is de rode draad binnen de Rijke Schooldag van Kindcentrum Sittard. “Elke week krijgen leerlingen drie keer een uur les van een gastdocent. In de pauze is er altijd een gastdocent of leerkracht buiten om daarop voort te borduren. Daar hebben we het plein ook op ingericht: er is

een schaakbord zodat er in de pauze geschaakt kan worden, er kan worden gevoetbald en natuurlijk getuind. Kinderen leren dat ze zelf initiatief kunnen nemen. “Waar voelen ze zich getalenteerd in? Als ze willen, kunnen ze daarmee verder.”

Doordat kinderen op school in aanraking komen met heel veel verschillende activiteiten, creëert Kindcentrum Sittard meer gelijke kansen voor alle kinderen op school. Kinderen krijgen meer kansen om te ontdekken wat ze leuk vinden en waar hun talenten liggen. Zo werd één van de leerlingen Nederlands kampioen tafelvoetbal, vertelt gymdocent Leroy de Haan. “Je ziet dat kinderen zo’n ervaring ook mee naar huis nemen. Zo zijn een paar leerlingen lid geworden van de tafeltennisvereniging dankzij de Rijke Schooldag, maar zien we ook dat kinderen thuis ineens aan het koken zijn omdat ze het hier hebben geleerd.”

Iedereen is welkom

Zelf is Leroy naast zijn werk als vakdocent gym ook na schooltijd actief als buitenspelcoach. “Het schoolplein is een veilige omgeving. Na schooltijd zijn alle kinderen uit de buurt, ook als ze niet hier op school zitten, welkom.” Het concept is simpel: er wordt buitengespeeld. “In principe reiken we niks

‘Ze kunnen hier gewoon dingen uitproberen. We zien geen beperkingen, alleen maar mogelijkheden.’

aan maar spelen we buiten zoals dat op straat ook gebeurt. Als school zijn we niet verantwoordelijk maar waarborgen we wel de veiligheid. Het is een soort vervolg op wat er tijdens de gymlessen en in de pauzes al gebeurt op het gebied van buitenspelen.

Aan de kinderen merk je direct dat er ruimte is om zich te ontplooiën, ziet Leroy. “Die glimlach op de gezichten! Ze kunnen hier gewoon dingen uitproberen. We zien geen beperkingen, alleen maar mogelijkheden.”

Met de activiteiten is Kindcentrum Sittard ook bezig met het gedrag van de kinderen. “Je helpt elkaar waar je kunt, ook als leerlingen onder elkaar. Dat stimuleert de saamhorigheid”. Ook kun je als school veel makkelijker aanhaken op wat een kind nodig heeft, vult Susanne aan.

“Het ene kind is het andere niet. De een is natuurslim, de ander sportslim en weer een volgende muzikslim. Door ze drie keer in de week een uur les te laten krijgen van een externe expert, ontdekken ze waar ze zich talentvol in voelen.” De lessen sluiten daarnaast altijd aan op het onderwijs. “In een themaweek, maar er overlappen ook zaken. Rekenen wordt direct in de praktijk gebracht in de keuken, als een recept voor vier personen is terwijl er voor veel meer leerlingen gekookt moet worden.”

Jezelf beter leren kennen

Eén van die experts is Tamara Rouette-Bollen. Zij is (team)coach voor volwassenen en geeft op maandag gelukslessen op Kindcentrum Sittard. “Ik ben ervan overtuigd dat als het goed gaat met een kind, het beter kan presteren. Rekenen, lezen, schrijven en taal zijn belangrijk op school, maar ik vind lessen over mentale gezondheid een goede aanvulling.” Er is ruimte voor thema’s als dankbaarheid, vertrouwen en acceptatie. Bij dat laatste onderzoeken we waar een kind goed in is en wat ze fijn vinden. Het is een manier om zichzelf beter te leren kennen.”

Van elkaar leren

Tamara geeft les op de maandag. “Ik begin bij de onderbouw, groep 1 en 2. Dan de volgende twee groepen en zo door naar groep 7 en 8.” Eerder vielen niet alle lessen van Tamara op één dag, nu werkt ze op de maandag volledig op het Kindcentrum. Voor zowel Tamara als de school een goede uitkomst. “Het hele schooljaar lang ben ik er op maandag de hele dag voor de kinderen, dat werkt heel prettig.”

In het begin was de samenwerking met de verschillende freelancers best wel even zoeken, vertelt Susanne. “We begonnen de Rijke Schooldag met een uur extra les na schooltijd. Daardoor waren er vaak kinderen niet en moesten zzp’ers voor een uurtje naar school komen. Dat werkte niet.” Sindsdien zijn de extra lessen onder schooltijd en zijn alle zzp’ers één hele dag op school. “Ze zijn echt onderdeel van het project. Daardoor weten we ook: als één van de lessen uitvalt, kan de expert in de gymzaal een extra groep opvangen.” Al is de uitval een stuk minder sinds alle zzp’ers een vaste dag hebben, zegt Susanne.

Daar draagt ook aan bij dat de lijnen kort zijn. “Je groeit op deze manier met elkaar mee”, zegt Tamara. “Wij sluiten onze lessen aan op themaweken of reguliere lessen die worden gegeven.” Zzp’ers zijn welkom op studiedagen als ze daar behoefte aan hebben. “Op die manier kun je van elkaar leren. Of zaken bespreken waar je tegenaan loopt.” Ook bij oudersessies mogen de experts aanschuiven. “Zo kunnen we dingen terugkoppelen als we iets bij een kind signaleren.”

Ook ouders doen mee

Het betrekken van de ouders of verzorgers is belangrijk binnen de school. “Nieuwsbrieven, per klas een verhaaltje wat ze gedaan hebben, foto’s op Facebook, dat geeft echt een leuk beeld”, vertelt Annemiek Knijn. Haar beide kinderen gaan naar Kindcentrum Sittard. “Je merkt dat de kinderen echt iets beleefd hebben. Wanneer je naar hun schooldag vraagt, komen ze met verhalen over beestjes zoeken of boksen. Spelenderwijs leren ze competenties waar ze later echt iets aan hebben.”

Toen de kinderen van Annemiek op de school kwamen, was de ontwikkeling van de Rijke Schooldag nog volop bezig. “Ik weet nog dat de gezamenlijke lunch werd ingevoerd”, blikt ze terug. “Sommige ouders zeiden: mijn kind eet alleen hagelslag. Uiteindelijk gaan kinderen met elkaar aan tafel zitten en als de een smeerkaas eet, wil de ander dat ook. Zien eten, doet eten.” Dat kinderen ‘niks lusten’ is dan ook niet altijd het geval. “Wij eten vrij Hollands thuis. Nu komen mijn kinderen thuis en hebben ze granaatappelpitjes of pompoenpannenkoeken gegeten. Dan denk ik: laat ik het ook eens proberen.”

Het is niet de enige manier waarop Annemiek iets van de Rijke Schooldag merkt: tijdens de ouder-kindweek zijn ouders welkom om mee te doen met de lessen. “Dat vinden mijn kinderen ook echt geweldig! Het is een leuke manier om de band met je kind te versterken. Ze zijn zo trots op wat ze doen en dat je komt.”

Uitdagingen

Hoewel Kindcentrum Sittard de Rijke Schooldag inmiddels goed op orde heeft, is de organisatie onderweg wel de nodige moeilijkheden

tegengekomen. “In eerste instantie waren de lessen na schooltijd en mochten kinderen zelf kiezen”, vertelt Susanne. “Niet alle wensen van kinderen, of hun ouders, waren mogelijk. Dat zorgde soms voor boosheid.” Het nadeel hiervan was dat niet alle wensen van de kinderen, of hun ouders, mogelijk waren. “De een heeft zwemles, de ander wil met vriendjes spelen. Soms bleven er weinig kinderen over. Door de lessen tijdens de schooldag te plannen en het keuze-element weg te halen, krijgen kinderen de kans om echt met alles kennis te maken.”

‘Door de lessen tijdens de schooldag te plannen en het keuze-element weg te halen, krijgen kinderen de kans om echt met alles kennis te maken.’

Een tweede obstakel waar de school tegenaan liep, was iedereen meekrijgen. “Dat is echt een groeiproces. Wij zijn met de Rijke Schooldag begonnen vanuit een fusie met drie scholen. Dat betekende ook: drie verschillende culturen. Omdat we allemaal dezelfde visie hebben – de kinderen een mooie toekomst bieden en daar zo vroeg mogelijk mee beginnen – begrijpen we elkaar wel goed.” Ze adviseert om het gesprek aan te gaan als er weerstand is vanuit collega’s of ouders. “Neem het serieus. Het helpt ook om iedereen mee te nemen in het traject. Dat zien we vooral terug in de ouder-kindweken. Ouders of verzorgers ervaren wat een kind leuk of niet leuk vindt en welke kennis het heeft opgedaan.”

Financiering vinden

De grootste uitdaging is volgens Susanne de financiering. “Momenteel hebben we een goede subsidie via de regeling School en Omgeving.” Maar Susanne is ook druk met het vinden van andere subsidieregelingen en fondsen. “Dat is ook wel een passie van mij. Kijken waar ik geld vandaan kan halen om het mogelijk te maken.” Maar, voegt ze toe, deze financiering is niet structureel. “Ik ben constant op zoek naar nieuwe

potjes. Hopelijk wil de overheid op termijn de Rijke Schooldag en het samen eten financieren en gaan ze zien hoe belangrijk dit is. Helaas heb ik nog geen briljante tip voor andere scholen anders dan regelingen en subsidies aanvragen en fondsen werven.”

Maak een begin

Voor de uitvoering heeft ze wel advies. “Speel een coördinator vrij op school. Het is belangrijk dat je als school onderzoekt wat jullie nodig hebben. Wat bied je aan, wat mis je?” Bij het onderzoek hoort ook het zoeken naar samenwerking. “Als je meer muziek wil aanbieden, leg contact met de plaatselijke fanfare, muziekvereniging en lokale rappers of dj’s. Onze experts komen echt uit ons netwerk. Dat kun je gaandeweg gaan uitbouwen.”

En maak een begin. “Mijn belangrijkste boodschap is eigenlijk: laat alle kinderen een rijke schooldag ervaren. Het verrijkt écht hun leven, dat is zo mooi om te zien. Elk kind verdient het om kennis te maken met dingen waar ze anders niet mee in aanraking zouden komen.”

Tips van Kindcentrum Sittard

- Maak een begin. Laat alle kinderen de diverse activiteiten ervaren door het tijdens schooltijd aan te bieden.
- Zoek de samenwerking met partijen uit je omgeving op. Gebruik je eigen netwerk. Betrek ook ouders bij de activiteiten die je ontplooit.
- Maak het schoolplein ook na schooltijd een plek van ontmoeten en ontdekken.

‘Elk kind verdient het om kennis te maken met dingen waar ze anders niet mee in aanraking zouden komen.’